

bimo za vsak slučaj posebe pravila, katerih se je treba redno natančno držati.

Če smo pri pravi toploti v začetku prehitro pinjili, zgodi se dostikrat, da vse pokvarimo: smetana se speni. Ako povišamo toploto in počasi pinjimo, lahko naredimo v tacih slučajih surovo maslo, ki je vendar potem le bolj slabo. Bolje je ako toplote ne povišamo ter počasneje neprenehoma pinjimo in sem ter tja s posnetim mlekom izplaknemo notranje stene pinje, ob katerih se drže pene od smetane.

Vprašanje 58. Kako varstvo daje postava tistim, ki jim zajci mlada drevesca oglodajo in tako poškodujejo? (J. G. župan v V.)

Odgovor: Na to, po letošnji hudi zimi za vse naše sadjarje bolj ali manj pomenljivo vprašanje naslednji odgovor:

§ 11. lovske postave z dne 7. marcija l. 1849. se glasi tako: „Posamezni posestniki zemljišč imajo pravico do odškodovanja za škodo, prizadeto jim po divjačini in lovu; te pravice je iskati po obstoječih predpisih proti onim živim ali moralnim osebam, ki imajo po tem patentu pravico do lova.“

Nadalje določuje v tej zadevi merodajni razpis ministerstva notranjih zadev z dne 15. decembra leta 1852., št. 5681:

- a) v § 10., da uživalec lova ne sme preveč divjačine puščati poljedelstvu v škodo, sicer se ima brez prizanašanja prisiliti, da jo primerno zmanjša;
- b) § 11. daje lastniku zemljišča pravico, da si sme svoje zemljišče ograditi ali z zakopi zavarovati;
- c) § 12. daje lastniku zemljišča pravico, s tega divjačino, kakor koli, s strašili, z ognjem, z ljudmi in psi odganjati, ne da bi lastnik lova smel zahtevati povračila, ako se divjačina kaj poškoduje;
- d) § 17. pa se glasi: „Posestnik zemljišča ima pravico do zamudnega povračila škode, prizadete po divjačini, bodisi da se je pripetila pri poljskih sadežih, vinogradih ali sadnem drevju itd.“

Konečno določujejo ministerski razpisi z dne 14. julija 1859., št. 128, in z dne 12. julija 1860. št. 182, da razsojajo o opovračilu škode, prizadete po divjačini, izključno politična oblastva.

Le ta posnetek iz postav, v tem slučaju veljavnih (ki se obširno nahajajo n. pr. v 8. zvezku Manzove zbirke postav z leta 1861. na strani 215. do 231.) kažejo:

- 1.) da ima lastnik (tudi najemnik) zemljišča postavno pravico zahtevati popolno povračilo škode, prizadete po divjačini;
- 2.) da je to škodo povrniti dolžan tist, ki lov uživa, bodisi najemnik ali lastnik;
- 3.) da se ima tožba za povračilo škode vložiti pri dotičnem c. kr. okrajnem glavarstvu, kateremu pripada lovski okoliš.

Gotovo je pravično, da onega, ki uživa lovsko veselje, zadevajo tudi lovska bremena. Gosposkam pa

ki po eni strani hvalevredno podpirajo sadjarstvo, gotovo je tudi naloga, varovati one, ki si prizadevajo z žrtvami sadjarstvo dežele naše spraviti v bolji stan.

Gospodarske novice.

Drago vino. Oskrbništvo graščine grofa Lanthierija na Slapu prodalo je nekaj lanskega carskega vina nekemu Francozu po 120 gld. hektoliter. To vino je zmes rulantca in rizlinga ter je iz vinogradov prejšnje deželne vinarske šole na Slapu.

Podružnica metliška je na občnem zboru dne 4. t. m. ukrenila, da proslavi vladarsko štiridesetletnico Njegovega veličanstva presvetlega cesarja s tem, da nakupi potrebnih ameriških trt ter jih razdeli vsem šestnajstim belokranjskim občinam z namenom, da si ustanove svoje trtnice.

Nekdanjim slušateljem kmetijske šole v Grossau-u. Tajnik c. kr. kmetijske družbe na Dunaji nas prosi objaviti, da bode 8. in 9. septembra t. l. na Dunaji shod bivših učencev in učiteljev nekdanje kmetijske šole v Grossau-u, ter naj se dotični gospodje, ki se mislijo udeležiti tega shoda, zglasijo uže sedaj pri Adolfu Hohegger-ji, tajniku c. kr. kmetijske družbe na Dunaji.

Iz Šent Vida nad Vipavo smo zvedeli, da dela tam na trti neka gosenica strašno škodo. Kolikor moremo iz popisa te škodljivke posneti, je ta gosenica od gozdnega sukača ali kiseljaka (Sauerwurm, latinski conchylis ambiguella.) O reči hočemo natančneje pozvedeti ter a prihodnji številki škodljivca popisati in svetovati, kako ga preganjati. Ob enem smo od ravno tam zvedeli, da so zasledili trtno uš v šentvidskih vinogradih. Zanesli so jo (vsaj tako pravijo) vipavski delavci, ki so delali na spodnjem Štajerskem okolo Bizelja. Bog daj, da se vest ne uresniči.

Podučne stvari.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

81.

Španjolske ovce.

(Dalje.)

Španjolska merinovka je sredno velika, drobne glave in vitkih nog. Gobček in noge so večinoma črne. Volno imá po črevelj dolgo, malo nakodrano in večinoma umazano. Če pa ovce umijejo, ali če jih pastir čuva, da se ne onesnažijo, tedaj je volna svetlobela. Pastir stoji na samotnej skali, s katere more pregledati čredico. Opira se ob palico, ali ob puško. Brzonogi psi obletavajo ovce,